

de åtta psalmtonerna blev det liturgiska föredraget föremål för särskild, instruktiv behandling.

Det kyrkliga orgelspelet samt införande i orgellitteraturen av domkyrkoorganisten H. Weman. Dagligen ägnades häråt 1 ½ tim., sålunda fördelade: måndag: kyrklig modulationslära, tisdag: koralförspels historia och byggnad (med belysande ex.), onsdag: koralförspellet i gudstjänsten, torsdag: d:o med praktiska övningar, fredag: högmässan i sin helhet. Införande i notlitteraturen genom uppställande av en »omgång» postludier, samlade ur äldre och yngre orgellitteraturen, ordnade med hänsyn till kyrkoåret.

Dirigering och körövningar av domkyrkokantorn H. Colléen. Häråt ägnades sju tim., varvid deltagarna fingo råd och anvisningar i användandet av de musikaliska uttrycksmedel, som sammanfattas under benämningen kördirigering. För de praktiska övningarna hade domkyrkokören välvilligt ställt sig till förfogande.

Tonbildning och tonträffning under ledning av läraren vid Musikaliska Akademien C. E. Dramstad.

Solfège- och tonbildningsövningar tre tim. dagligen.

Under kursen anordnades följande gudstjänster:

Tisdagen den 19: liturgisk aftonbön i H. Trefaldighetskyrkan (Liturg: doc. Lindberg, organist: musikdir. Weman).

Onsdagen den 20: orgelstund i domkyrkan (Weman), avslutning med liturgisk aftonbön (Lindberg).

Torsdagen den 21—Lördagen den 23: matutin i domkyrkan, Ansgarskapellet. Liturg: Lindberg. Vid orgeln: kursdeltagarne.

Vid samtliga dessa gudstjänster följdes det nya vesperalets olika former för vesper och matutin.

Söndagen den 17 bereddes deltagarna tillfälle att åhöra Årkestiftets kyrkosångsförbunds konsert i domkyrkan under ledning av musikdir. H. Colléen.

Samkväm anordnades måndagen den 18 i samband med utfärd till G:a Upsala och fredagen den 22 å rest. Fenix. Lördagen den 23 förrättades högtidlig avslutning av domprosten G. Lizell, som samtidigt till samtliga överlämnade vederbörligt intyg om deltagande i kursen.

H. Weman.

Ur dagspressen.

Handboksfrågan i England.

Under titeln: »Den engelska kyrkostriden» behandlar professor Yngve Brilioth i en understreckare i Svenska Dagbladet den engelska handboksstriden, vilken som bekant resulterade i att underhuset den 14 juni för andra gången förkastade förslaget till alternativt reviderad liturgi. Han skriver bl. a.:

Ej utan skäl har det framhållits, att det intresse, som ägnats denna fråga inom och utom parlamentet,

och det allvar, varmed den behandlats, äro ett märkligt vittnesbörd om de kyrkliga och religiösa frågornas oförminskade eller snarast ökade förmåga att sätta känslorna i svallning. Påtagligt är, att de personliga övertygelserna varit starka nog att helt spränga partibanden, likaså att debatten denna gång genomgående präglades av respekt för de religiösa värdena. Det går tydligen icke an att i par-

lamentet visa ringaktning för kyrka och kristendom. Den protestantiska nitälskan var ofrånkomlig. Men en närmare granskning av de trons försvarare, som såväl i december som i juni slöto sig till den puritanske inrikesministerns följe, är ägnad att väcka vissa betänkligheter. Bland dem som talade stora ord om plikten att slå vakt kring reformationens arv torde (i varje fall i december) även funnits sådana, vilkas personliga övertygelse i ganska ringa grad engagerats i denna fråga. Tydligt var, att husets majoritet hyste en stark motvilja mot den anglokatolska riktningen inom kyrkan och mistrodde biskoparnas vilja och förmåga att hålla denna oroliga fallang i styr. Det bör då ihågkommas, att anglokatolikerna — hur starka betänkligheter man från evangelisk ståndpunkt än må hysa mot deras överdrifter och ensidigheter — för närvarande utgöra den grupp inom kyrkan, som starkast är genomträngd av religionens lidelse: den religiösa entusiasmen, vare sig av lågkyrklig eller högkyrklig art, står sällan väl till baks hos en politisk församling, som vant sig att betrakta religionen som en stabiliserande och konserverande faktor i samhället, men som blir ganska illa berörd, så snart den visar något av sin inneboende explosiva kraft.

Än starkare bli betänkligheterna, då man tar del av de analyser av omröstningsresultatet, som publicerats i *The Times* och kyrkliga tidningar. Det visar sig nämligen, att förslaget om reviderad liturgi, om något en intern kyrklig fråga, fällt icke av kyrkans egna medlemmar utan av utomstående — nu liksom i december. Hade endast medlemmar från England tagit del i omröstningen — och det är en-

dast i England, som den anglikanska kyrkan är statskyrka — skulle förslaget ha gått igenom med 208 röster mot 197, och en stor del av minoriteten måste då i alla fall ha utgjorts av nonkonformister: de ledande frikyrkliga sammanslutningarna ha icke dragit sig för att ta aktiv del i agitationen mot ett liturgiskt reformförslag, som avser den kyrka, mot vilken de stå i principiell opposition, — dock ha framsynta frikyrkliga ledare, såsom Selbie och Vernon Bartlet, bestämt tagit avstånd från denna politik, och även inom parlamentet höjdes åtminstone en frikyrklig röst för förslaget. Majoriteten emot detsamma åstadkoms emellertid genom rösterna från Skottland (37 emot, 11 för), Irland (samtliga 13 emot) och Wales (21 emot, 3 för). Det är ganska begripligt, om man på anglikanskt håll finner det bittert, att ett försök att åstadkomma ordning i de kaotiska liturgiska förhållandena i den egna kyrkan, att få en norm, som i någon mån kan svara emot nutidens krav, skall ointetgöras av parlamentsmedlemmar, som aldrig inom denna kyrka sökt sin uppbyggelse och som knappast kunna antas ha något djupare intresse för dess välfärd.

— — — — —

Till sist erinrar prof. B. om att egentligen blott en väg återstår för att komma åtminstone till en temporär lösning av den liturgiska frågan: man måste söka skapa en åtminstone moraliskt förpliktande consensus angående de gränser, inom vilka avvikelserna från 1662 års bok böra hålla sig. Därvid erbjuder sig endast en samlingspunkt — den nya, av parlamentet två gånger avvisade »composite book». Dennas roll är alltså ingalunda ut-

spelad. Men därjämte kan man vinna ökad självständighet, särskilt sannolikt vänta en målmedveten rätt att själv bestämma om sina aktion från kyrkans sida för att rent interna angelägenheter.

Insänt.

Något om psalmvalet vid högmässan.

Det klagas i vår tid mycket över den klena församlingssången i våra kyrkor, och många mer eller mindre sannolika orsaker härtill framdragas. Men en sak, som torde spela en viss roll härvidlag, talar man icke mycket om: prästernas ofta ovederhäftiga och nyckfulla psalmval.

I en församling tjänstgör i en följd av år en prästman, som väljer psalmer efter sitt sinne med flitigt användande av sina »älsklingspsalmer». Sedan kommer en annan med kanske helt ny repertoar. När församlingen äntligen fattat den nya galoppen, blir det ombyte igen o. s. v. Eller vi tänka på en församling, där flera präster tjänstgöra. Dessa ha kanske var sin »färg», välja psalmer därefter och vilja gärna hävda sin egenart och originalitet. Det är icke ringa krav, som på så sätt ställas på kyrkfolkets sångförmåga. Församlingen skall vilken söndag som helst kunna sjunga nära nog vilken som helst av 673 psalmer. Förbistringen är stor. Man kan beräkna att på juldagsmorgonen få sjunga ps. 55, men sedan vet man icke mycket mer.

Detta har säkerligen varit till skada för församlingssången och är ett allvarsamt hinder för arbetet med dennas förnyelse. En kyrkokör repeterar för att sjunga på en större högtidsdag och får bl. a. ta igenom en del psalmer, som då kunna tänkas förekomma. Men på psalmsedeln kommer i sinom tid något helt annat, som man inte be-

rett sig på. Sådant framkallar olust och oföretagsamhet hos både ledare och kör. Men nu hör jag invändningen: »Det är församlingen, som skall sjunga i kyrkan, och inte kören». Ja, den visan ha vi hört förr, och den kommer säkert aldrig att tystna, även om församlingssången för länge sedan förstummats. Man bör emellertid ej vara för sträng mot kantorn, om han föredrager att ha en koralkör vid sin sida framför att få utföra psalmerna som solosång eller vid indisposition som orgelsolo.

Men vi lämna kören. Många av kyrkomusikerna äro även lärare. Det kan hända, att den, som har en sådan förenad syssla, kommer på idén att taga en eller flera skolklasser med till kyrkan. Han önskar naturligtvis, att barnen skola kunna deltaga i psalmsången, inte nödvändigtvis som kör utan kanske som »församling», alltså placerad nere i kyrkan. Han gör en förfrågan hos vederbörande om psalmerna till den stundande helgdagen, men får till svar: »Dem kan jag ej lämna förrän på lördag kväll, då jag skrivit min predikan». — Somliga kantorer undervisa konfirmander i kyrkosång. Var och en torde inse, hur nyttigt och värdefullt det skulle vara, om under dessa sångövningar en liten stund ägnades åt den följande söndagens introitus och gradual.

Man skulle kunna säga, att det vore bättre, om vi kyrkomusiker valde psalmerna, vi som skola leda